

Här efterfrågas bekväma hästar och sadlar

Skogsgärde Islandshästar ligger i Hallands inland några mil från Torup och drivs av Ulrica och Björn Sporråter. Här finns för närvarande 16 hästar, varav nio används i verksamheten.

Hur ska en bra turridningshäst vara?

– Just nu letar jag nya hästar, så det är en väldigt aktuell fråga. Jag ska föryngra, eftersom några är över 20 år, berättar Ulrica.

– Turridningshästar behöver vara glada och positiva med lagom framåtanda. Jag säljer nu en som är för piggt och känslig, även som ledarhäst, då måste man bromsa hela tiden. Men de får inte heller vara för slöa, de måste hålla tempot.

– Här kör både snöplog och timmerbilar, så de måste vara trafik-säkra. Jag väljer hellre fyrgångare än femgångare. De ska ha lätt för tölt och inte vara »grisepassare.« Naturtöltare är optimalt, men de är svåra att hitta och ofta för dyra.

– De ska helst vara svenskfödda med tanke på eksemrisken och i åldern 8–15 år. De behöver inte ha någon aktion, det är viktigare att de är bekväma. Har de mindre gång är de inte så skumpiga i trav.

– I första hand letar jag efter ston med hyfsad stam. Då kan jag ge dem ett sabbatsår och ta föl ibland. Jag föder upp snälla och lugna familjehästar, det är störst efterfrågan på dem. De behöver inte vara perfekta. Några har inte fungerat som privathästar och dem har jag fått köpa till ett bra pris, men de har funkad jättebra i ledet.

– Exteriören spelar inte så stor roll, men de ska inte vara för små, bäst är mellan 135 och 140 cm, säger Ulrica.

Ordentlig vila

Hur undviker ni skador?

– Vi har haft tur och sluppit skador på hästarna. Viktigt är att ge dem en ordentlig vila. Vi ställer av dem på hösten i samband med älgjakten i cirka fem veckor.

Vilken utbildningsnivå har era hästar?

– Det varierar, några går i form och flyttar sig lätt undan för skänkeln medan vissa mest bara kan gå rakt fram. De som får problem med tölten rider jag själv. Jag brukar växla ledarhäst och så har jag hjälp med ridningen av två tjejer.

– Kunderna tycker det är viktigt att hästarna töltar och så uppskattar de att de är så snälla.

Vem är kundernas favorithäst?
– Det är Iris, hon är piggt och lätt att rida i form. Ibland kan hon bli travaktig i tölten. Hon är nu 23 år och ska pensioneras från turridningen, därför är hon till salu.

– Rani är också efterfrågad. Han är trevlig att rida, men tråkig att hantera. Han kan vända ändan till, så av säkerhetsskäl får han stå uppbunden när han ska göras i ordning.

– Min favorit är Mjöltnir, han är min första egna uppfödning. Han är go att rida, 4 1/2-gångare med vissa passinslag.

Efter att ha testat en mängd olika sadlar, som ofta varit för långa och smala, gick Ulrica för fem år sedan i stället över till bomlösa sadlar – företrädesvis av märket Barefoot. Tidigare fick hästarna ibland ryggont, blev stela och fick problem med tölten. Men med de bomlösa sadlarna kan hästarna slappna av. Det krävs dock dubbla paddar under för att bättre fördela vikten, på vissa hästar till och med tredubbla.

– Ryttarna är imponerade av att de är så sköna att sitta i, säger Ulrica.

För hästarnas tandvård anlitar de Ylva Rubin, veterinär och häst-

tandläkare, vid behov. Flera av hästarna rids med raka bett, vilka anses skonsamma för hästens mun, och några rids med tredelade eller raka gummibett. Alla hästarna vaccineras mot hästinfluensa, stelkramp och botulism. För skoningen anlitar de en utbildad hovslagare.

– Skor är den största utgiften. Det är jätteviktigt med en bra hovslagare! Vi använder svetsförstärkta skor runt om, eftersom de annars slits ner så snabbt av grusvägarna. På sommaren behöver hästarna skos var femte-sjätte vecka.

Hästarna går på lösdrift året om och klipps inte. Vintertid får de stå på stall om natten för att torka upp efter turerna. De får fri tillgång till ensilage och några är rejält runda

om magen, men Ulrika tycker inte att det gör något.

– Hästarna trivs med att gå i lösdrift och så är det mer lättkött.

– Det är viktigt för dem att få vara bara hästar. Vi märker när vi har haft ridläger att de efter några dagar blir trötta på allt pyssel, då behöver de vila upp sig i flocken.

Skogsgärde har en viktgräns på 95 kilo för ryttarna, men vid korta turer kan en stor och lång karl ibland få följa med. För barn utan ridvana har de en åldersgräns på tolv år. Under högsäsongen på sommaren rids hästarna cirka fyra timmar per dag, fem dagar i veckan. På vintern går de på tvåtimmarsturer ungefär tre dagar i veckan.

KERSTIN SÖDERHOLM

Skogsgärde islandshästar drivs av Ulrica och Björn Sporråter, här med dottern Selma och en häst i hagen.

LASSE SÖDERHOLM

The Intelligent Choice

Freedom range

Quality, performance, colour

Cooler

Transport-, svett- och all roundtäck

Turnout

Utegångstäck

Freedom range – Täcken, grimmor, grimskäft, schabrak och bandage i Mint och Orange

Så är en bra turridningshäst

En stabil och snäll turridningshäst är för många den allra första upplevelsen på hästryggen. För vana ryttare är det naturen och islandshästens tölt som lockar.

Men vilka egenskaper behöver en turridningshäst ha och hur

ska den skötas för att trivas med sitt liv?

RIDSPORT har träffat två auktoriserade islandshästhästar som arrangerar både turridning, ridskola och ridläger – Vemhestar i norr och Skogsgärde Islandshästar i söder.

Peter Lundmark är på väg ut med två kunder på en vinterritt. Peter rider på sin favorithäst Skjöldur, som Vemhestar själva fött upp. Gårdens hundar följer gärna med på turen.

LASSE SÖDERHOLM

Pigga naturtöltare är populära i Härjedalen

Vemhestar i Härjedalen drivs av Helena och Peter Lundmark. Båda har genomgått B-instruktörsutbildningen på Strömsholm. Några mil bort ligger Vemdalsens skidanläggningar, och vintern innebär högsäsong.

Vemhestar har elva islandshästar i verksamheten. På ridturerna finns chansen att få se lo, älg, renar, ripa och orre. Så här års sover björnen, men för säkerhets skull följer alltid hundarna med på uteritterna.

– De är hästarnas livförsäkring, vår bordercollie Nike är riktigt tuff. Hon har jagat bort björnar som har kommit fram till hästarnas hagar, berättar Helena.

Vilken typ av hästar passar bäst som turridningshästar?

– Naturtöltare passar bäst, alltså hästar som har lätt för tölt och gärna väljer den gångarten. De ska vara lätttridna och lite pigga. Har de inte tillräckligt mycket egen motor kommer de efter och bryter ledet, det kan vara en säkerhetsrisk. Fyrgångare med svag tölt passar inte heller. Risken är att de blir snubbliga och därför skadar sig lättare.

Vilken utbildningsnivå har era turridningshästar?

– Våra hästar kan grunderna i dressyr, lösgörande och samlande övningar.

– Hästarna behöver kontinuerlig tillridning för att fungera bra i verksamheten. Under lågsäsong delar vi upp hästarna mellan oss och de rids eller tränas från marken cirka fem gånger i veckan.

Flockbeteende

Men inte bara ridegenskaper är viktigt när det gäller en turridningshäst, utan även hur hästen beter sig i flock. Är den bråkig i hagen mot andra hästar ökar skaderisken. Helst vill de ha valacker som är runt 140-145 i mankhöjd. När de köper en häst tittar de även på stammen, den kan säga en del om lynnet och gångartsanlagen.

Några av hästarna de skaffat har inte fungerat som privathästar, de har till exempel varit svåra att rida ut ensamma med.

– Många hästar trivs bättre i grupp, de mår bra av regelbunden motion och att kraven på prestation inte är så höga.

Helena Lundmark.

– En häst ska, om man tar väl hand om den, kunna leva hela sitt liv som turridningshäst.

– Hästarna är våra arbetskamrater, vi månar om att de ska ha hålla länge och ha ett bra liv.

Favorithästar

Familjen Lundmark avlar även i liten skala och rider själva in avkommorna. Deras äldsta sto, 17-åriga Sirry, är avelsbedömd och har lämnat fina ridhästar. Dottern Sprengja och sonen Skjöldur är Helenas och Peters favoriter, de är deras kurs-, tävlings- och turledarhästar.

Laban och Floki heter två av kundernas favorithästar. De är femgångare med mjuk tölt.

– Båda är fina ridhästar som har tävlats lite på klubbnivå. Men de har inte den explosiva viljan som krävs för ovalbanan. De trivs bättre som turhästar.

Lösdrift och viktgräns

Hästarna går på lösdrift året om, i stallet står de mest för att torka upp efter ridturerna. Ridhästarna är klippta under halsen och vid bogen. Helena och Peter fodrar dem med hösilage tre gånger om dagen, kraftfoder får de efter ridturerna. Fri tillgång till hösilage skulle göra dem alldeles för feta, vilket riske-

rar att slita på lederna, menar Helena och Peter.

– Det är otroligt viktigt för verksamhetshästarna att få gå på lösdrift, de behöver få vara hästar.

– Vi ställer inte av våra hästar någon längre viloperiod, utan föredrar att hålla i gång dem. De får i stället ledigt någon vecka då och då.

Vemhestar har en viktgräns på 85 kilo för ryttarna. Det blir för ansträngande för hästarna med tunga och oerfarna ryttare. Redan vid bokningen frågar Helena och Peter om vikten, och är den för hög rekommenderar de i stället turridning på nordsvenskar i närheten.

Båda är intresserade av horsemanship och tränar hästarna från marken.

Det blir säker hästhantering och hästarna springer inte över någon.

Sadlar och bett

Genom åren har Vemhestar testat en mängd olika sadlar. För en turhäst är det extra viktigt med en rätt tillpassad sadel. De senaste åren har de satsat på dressyrsadlar av märket Dominus och Amerigo till alla hästarna.

– De är ganska dyra i inköp, men har fungerat väldigt bra och vi har inte haft några ryggproblem sedan

dess. De ligger bra på hästarna och hjälper ryttaren till en god sits.

– Vi tar alltid hjälp av sadelutprovare när vi ska köpa en ny sadel. Hästens rygg ändras dessutom flera gånger under ett år och när det behövs lägger vi på en Mattes korrektionspad av färskinn på hästens rygg, den fungerar som en fusk-muskel.

Betten är en annan viktig del av utrustningen. Vemhestar använder noga tillpassade bett med fasta ringar, dessa bett kan inte nypa hästen i mungipan.

– Tandvärden är viktig. Vi åker minst en gång per år med alla våra hästar, elva mil enkel resa för att anlita en veterinär som är utbildad hästtandläkare. Vi har även en auktoriserad hovslagare som kommer var åttonde vecka. Hästarna är vaccinerade mot både stelkramp, influensa och botulism och dessutom fullt försäkrade.

– Vi har valt att satsa på kvalitetsprodukter, även om det kostar mer. Vi tror att det lönar sig i längden. Vi har flera känsliga individer som reagerar direkt om något är fel och det gäller att vara lyhörd för att minska skaderisken hos våra hästar.

KERSTIN SÖDERHOLM